

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Jesu Siculi
Caltasinettensis, In ... Universitate Messanensi Theologiæ
Primarii Professoris, Tractatus Quinque In Quinque
Ecclesiæ Præcepta**

Tamburini, Tommaso

Dilingæ, 1697

Caput XVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40032

eum alia virga, in cujus summitate est alligatus parvus etiam globulus stupæ, seu bambacis, partes unctas abstergit cum consueta observationibus, &c. Hæc ex Archiepiscopo Smyrcens. Mancinus ibidem.

CAPUT XVI.

An indigno ministranda sit aliquando Evcharistia publico, vel occulto peccatori?

Regula generalis hæc de re est sequens, tres habens partes. Prima pars est hujusmodi. Communionem negabit Sacerdos, sive Parochus, sive non Parochus peccatori publico publicè petenti. Secunda est: negabit item occulto petenti occultè, sed non negabit occulto publicè petenti. Tertia est: concedet publico, vel occulto, si non constet, eos consistere in luto peccati. Ratio horum ducitur ex illis duobus principiis, quòd scilicet non est dandum Sanctum canibus, *Matth. 7.* & quòd conservanda semper est fama proximi. Legite hæc latè apud Suarez *disp. 67. sect. 5.* & Fagundez *præcept. Eccl. 5. lib. 3. cap. 10.*

2. Ad majorem tamen explicationem pro praxi, nota primò: si peccator occultus petat quidem occultè, sed præsentibus aliquibus, qui illius peccatum sciunt, nesciunt tamen penitentiam, tunc ille non est occultus respectivè ad hos, apud quos jam amisit jus famæ, & nec dum constat, illam recuperasse per emendationem; quare deneganda est ipsi communio: quòd

si vel unus tantùm ex assistentibus ejus peccatum reseiat, erit sanè occultus, & ei non erit deneganda communio, quia tunc petens communionem retinet jus famæ, quæ non amittitur, nisi per publicitatem, quam nunc non adesse, supponimus.

3. Nota secundò, si scias peccatum alicujus impœnitentis ex sua Confessione Sacramentali, qui tamen petat communionem sive publicè, sive occultè, eam, ne quæso, deneges; ita te obligante rigoroso sigillo confessionis, etiamsi occultissimè petat; id enim esset expropriare peccatum penitenti, quamvis ipse solus adverteret.

4. Nota tertio, illud hic difficile est in praxi, quomodo cognoscatur, petens Evcharistiam, amisisse, vel non amisisse jus famæ; unde ipsi petenti debeam, vel non debeam morem gerere? Habe præ oculis sequentem distinctionem, quam colligo ex Carumuele *lib. 3. Theolog. mor. num. 1393.* Vel antequam accedat ad altare, scis Petrum e. g. peccatorem publicum à te velle petere Evcharistiam, vel nescis antea, sed dum ibi existis, accedit ad te communicaturus dictus peccator; si sit hoc posterius, regulariter illum communica; quia in eo temporis momento, isque circumstantiis non potes deliberare, an ille fuerit à Deo tactus, & consequenter confessus, & emendatus: quare, nisi evidentissimè tibi constet, ipsum adhuc esse in peccato (quod certè id difficile videtur, id tibi constare, tunc posse) non potes illum repellere.

§. Si

5. Si sit illud prius, hoc est, antequam ad altare accedas, scias, Petrum e. g. esse peccatorem, tunc examina diligenter tecum circumstantias, seu indicia obstinationis, vel emendationis, nam si omnibus à viro prudenti expensis, publicus ita est, ut nulla tergiversatione cæleri ejus peccatum, seu impœnitentia possit (ut e. g. ob concubinam domi adhuc retentam) audacter repelle; secus, benignè admitte.

6. Tunc autem per nullam tergiversationem cæleri potest peccatum, non quidem quando adest sola probabilitas, sed quando adest ejus peccati evidentia, vel adsunt ejusdem peccati violenta indicia, quæ certè pariunt evidentiam moralem.

7. At quanam est hæc evidentia moralis? Respondeo, est illa, quæ innititur talibus indiciis, ut ex nulla probabilis ratione depelli, vel obscurari valeat id, quod ex illis indiciis enasci videtur; sive, quæ tales habet conjecturas, ut nihil appareat, quod contrarium suadere probabiliter possit. Ejusmodi est commune exemplum, nudum cum nuda invenire in loco occulto ad inferendum turpem congressum.

Num. & quando communicandus? peccator infirmus?

8. **A**T inquires primò: ego Confessarius vocor ad meretricem e. g. vel usurarium publicè infames in lecto graviter, sed integris sensibus decumbentes, ut illis ministrem Viaticum, vel etiam confessionem, quomodo me prudenter geram?

Respondeo cum Suárez *disp. 67. sect. 2. de Euch.* & cum Tannero *disp. 5. q. 2. num. 209.* ut his Communio ministretur, satis esse, ut pro temporis conditione ritè confiteantur. Adde tamen, ne scandalum aliis præbeat, opus esse, ut publicetur à Parocho, seu Confessario, vel aliis emendatio meretricis, vel usurarii (nisi ex circumstantiis hæc sit aliunde publicata) cum consensu infirmi, quem omninò dare tenetur, si velit communionem.

9. Ut autem ritè talis e. g. meretrix confiteatur, poni debent hæc sequentes quatuor conditiones, quas affert Navarrus *in man. cap. 3. num. 14. sub littera E.* loquens de eo, qui est in occasione proxima, & illam relinquere non datur.

10. Prima, ut promittat quærere omni conatu modum abeundi à Lupanari, seu à loco, ubi de facili peccata committit; nisi fortè justam, eamque gravem causam habeat, sibi permanendi; puta, quia hic, & nunc alium locum habere non potest, sed promittat nihilominus, alium quærere, quantum ejus vires possunt.

Secunda, ut adsit vera penitentia, & dolor.

Tertia, ut adsit verum propositum non peccandi de cætero.

Quarta, ut adsit peculiare propositum, quod gratia Dei adjuvante, quæ nunquam deest, firmiter statuat, non peccaturam ex illa occasione, in qua est. Notat tamen ibidem Navarrus, non esse opus credere, seu sibi persuadere, nunquam in posterum se peccaturam, cum satis sit, ut omninò nolite-

posteriorum ipsa peccare; æquè enim hæc duo sunt contraria, siquidem credere, est actus intellectus; nolle, est voluntatis actus.

11. His habitis, eam absolvere, & evulgata, ut jam dixi, ejus emendatione, sacro Viatico munire potes. De his multa minutiora habet Thomas Hurtadus tom. 1. ref. mor. tract. 1. num. præferimus. 1.

An communicandus peccator moribundus sensibus destitutus?

12. **I**nquires secundò: Quid si ego idem Confessarius, vel Parochus vocer ad graviter ægrotantem publicum peccatorem, qui omnibus sensibus est destitutus, debetne hunc reputare indignum communione?

13. Respondeo, in hoc desperato casu poteris illi tunc impertire absolutionem Sacramentalem. Primò, quando unus, vel una testetur; illum sui compotem petijisse confessionem. Secundò, quando in eo vitæ periculo dedit aliquod signum doloris, tundendo e. g. pectus, Imaginem Sanctam piè aspiciendo, &c. Tertio, si haberi neutrum ex his possit, adhuc in praxi probabile judicant, aliqui viri docti, huic Christiano, Christianamque vitam professo, posse sub conditione impendi absolutionem: sicuti etiam omnes notant; sub eadem conditione debere dicitur absolutionem dari in illo secundo casu, quando infirmus solum prædicta signa dedit, & confessionem non petijt. De his agit in tr. de confessione, & nos aliqua attulimus supra c. 7. n. 19.

Tambur. de Præcept. Eccles.

14. Denique his ita dispositis, & instructis adstantibus de probabilitate doctrinæ, ne scandalum patiantur, poteris ejusmodi ægrotò præbere Viaticum, addendo tamen tria. Primò, assistentibus infirmo edicas, ut si æger, fortè ad sensus redeat, ipsum admonent, ut diligentius confiteatur; id quod certè temper fieri debet, quando propter aliquam necessitatem perdendicitius vitam confessio non fit integrè materialiter. Secundò, ut seridè promittat, cum convalescit, occasiones peccandi omninò tollere; dum, & etiam antequam convalescat, si potest, tollat. Tertio, ut dum interim ægrotat, e. g. in lecto decumbit, causa seu occasio peccandi, illi ne offeratur; Amasius e. g. illam ne invadat: secus ex Amasio præsentè facillè in pravas cogitationes, & affectus reincideret.

An particulam non consecratam aliquando porrigere liceat peccatori occulto?

15. **I**nquires tertio: An detur aliquando casus, in quo peccatori occulto possit porrigi hostia non consecrata, quasi porrigeretur consecrata? Exemplum solet afferri de puella obstinate peccante cum juvene, quam frater occidere minatus sit, nisi videat oculis sororem communicantem: de hac quæritur, an Confessor, non valens illam à peccato avertere licitè ipsi possit ministrare particulam non consecratam, quo pacto illa sacrilegium non commitet, & frater ab occisione se continebit?

Mm)

16. Re-

16. Respondeo, cum S. Thom. 3. part. *quest.* 4. art. 6. nullo modo licite posse; quia siue particulam consecratam jungas cum non consecrata, siue eandem non consecratam quomodo-cunque occultes, semper ipsa portectio facta fidei genuflexo, & communicare simulanti, factaque cum ijs adjunctis, quibus solent Fideles communicare, est cultus religiosus externus, qui non potest licite dari, nisi soli consecrata; quare hac simulta portectio uti, esset semper Idololatria delictum. Nec obstat, quod illa simulatione evitaretur mors puellæ, nam non sunt mala faciendæ, ut eveniant bona; quod est commune proloquium Theologorum, & Canonistarum; quidquid dicat Villalobos apud Dian. p. 3. *tr.* 6. *ref.* 83. & p. 4. *tr.* 4. *ref.* 47. qui prædictam simulationem concedit.

*An Sacerdos indignus, hoc est, peccator possit sine peccato a-
liis ministrare Evcha-
ristiam?*

17. **D**ictum est de Sacerdote communicante indignum. Nunc verò per hanc occasionem inquires quartò, quid si ipse Sacerdos est indignus, hoc est, si ipse in peccati mortalis luto versatur, poteritne sine peccato Fidelibus Evcharistiam distribuere? Non quero de Sacerdote excommunicato, nam de hoc paulò post dicendum erit.

18. Respondeo duplicem esse sententiam. Primam sequuntur Suarez, Bonacina, Sylvester, Marchinus, alijque apud Leandrum *tract.* 7. *disp.* 5.

de Evcharist. *quest.* 35. peccato mortali-
liter affirmantes; quia summa irreve-
rentia est, ajunt, in peccato mortali Ev-
charistiam tractare.

19. Quòd si ab iisdem petas, quot peccata mortalia committat in confessio-
ne distinctè explicanda, qui in mor-
tali, e. g. decem, viginti, centum, siue
extra, siue intra Missam Evcharistiam
porrigit? Respondet Marchinus, alij-
que apud eundem Leandrum *tractat.* 5.
disp. 8. *quest.* 18. tot peccata, quot sunt
perionæ, quibus porrigit, distinctè ma-
nifestanda in Sacramentali Confessione,
quia sunt tot actiones pravæ, quot Sa-
cerdos ille communicat.

20. At respondent Henriquez, Pagnandez alijque apud eundem Leandrum cum distinctione; si pluribus
successivè, & continuatè, vel cum mo-
dica intercedente morula distribuatur,
unico peccato peccare; si non conti-
nuatè, sed per notabilem moram, tot
peccata committet, quot vicibus ad Fi-
deles communicandos accedit. Ratio
dictæ distinctionis est, quia propter il-
lam continuatam successivam illæ di-
stributiones, quamvis sint plures phy-
sice, tamen moraliter judicantur ut una;
id quod non est, si continuatè non sit
distributio.

21. Hanc eandem distinctionem
in alijs materijs usurpant non pauci
DD. apud eundem Leandrum *tom.* 1.
de cens. disput. 4. *sect.* 44. & de Lugo
disp. 16. *de Pœnit.* a num. 557. Illa est
multum communis, qua dicunt, Con-
fessarium in peccato mortali existen-
tem, multos modo dicto continuatè
abfolventem, semel peccare verò plu-
res.

nes, si non continuatæ, sed per notabilem moram, &c. atque hæc de prima sententia.

22. Secundam ergo sequuntur. Valquez, De Lugo, Diana, alique apud eundem Leandrum *dist. quest. 25.* & Gobat *de Eucharist. cas. 71.* cum Barbofa, & Dicastillo, asserentes, Sacerdotem in mortali existentem non peccare mortaliter, Eucharistiam aliis propinantem; & Leander quidem dicit, solum peccare venialiter. Delgadillo autem *cap. 4. de Eucharist. dub. 13.* dicit, se nullum peccatum agnoscere, ne veniale quidem, ut etiam ego non agnosco.

23. Ratio hujus sententiæ est, quia tunc Minister Sacramentorum (ut alibi dicitur *est in tract. de Sacramentis*) peccat, quando in mortali existens conficit Sacramentum, aut sua actione causat sanctitatem in Sacramenta recipientibus, ut quando consecrat, aut quando baptizat, vel absolvit; at nunc Sacerdos solum distribuit Sacramentum jam factum, non verò facit; & nec ipse sua actione gratiam confert, seu causat; contertur enim gratia in communicante ab ipsa actione, qua Eucharistia à Fidei manducatur.

Dices: contrariam sententiam videtur docere Nicolaus Papa *cap. fin. 9. 8.*

24. Respondeo. Solum illam docere, ut probabilem, sicuti putat Gobat *loco cit. §. 24.* Quòd ergo non peccet mortaliter, est probabile, cum ex alia parte non addi ulla lex in contrarium, nam ulla obligatio asserenda est sine lege, vel legitima consuetudo, quæ

legi æquiparatur, ut habetur *cap. Legatur 24. quest. 2. & l. 99. ff. de Verborum signif.* Et S. Thom. *quodlib. 9. quest. 7. artic. 15.* sic rectè pronuntiat; *periculosè determinatur aliquid esse peccatum mortale, nisi expressa veritas habeatur;* quem textum, cum excerpti Gobat *loco cit.* addit: *hinc ego aliquid quando pronuntiavi illum immunem saltem à gravi culpa, qui digito solvit sacram H stiam palato aglutinatam; quamvis illam tetigerit.* Hæc Gobat: qui in hoc exemplo sacra hostiæ palato adhaerenti (ut id hac occasione non omitam) ex contextu videtur loqui de Sacerdote; nam puto hodie non esse id laico concedendum; sed is in casu simili omnino utatur ablutione, modo, quo diximus *sup. cap. 11. n. 15.*

25. Quòd item Sacerdos non peccet venialiter, porrigendo Sacram Hostiam, dum ipse est in mortali (semper tum hæc, tam in præcedentibus, semoto contemptu) ex prædicta proxima doctrina colligimus, quia ex nulla lege, vel legitima consuetudine prohibitum est Sacerdoti, non existenti in gratia, distribuere, vel tangere Eucharistiam. Immo etiam laicum ipsam osculari, licitum per se esse, docet idem Suar. *disp. 7. sect. 4. de Eucharistia.*

26. Neque recurras ad irreverentiam, quia hæc nimis probarent; probaret enim etiam tangere in mortali, esse peccatum veniale: quate quoties Sacerdos tangeret sacram hostiam in Milla, toties peccaret, quod tamen dicere, nimis est durum; ad Eucharistiam distribuere, vix, vel ne vix quidem, differt ab ejusmodi contactu; quod si

adest tunc aliqua irreverentia, ea est admodum levis; & (ut habet Delgadillo cit.) inducit quidem aliquam indecentiam, sed non culpabilem.

27. Dixit autem modò Suarez, (per se licitum esse sacram hostiam osculari) nam ceterum de Lugo libr. 1. resp. mor. dub. 11. cum dixisset, non esse afferendam Eucharistiam ad infirmum, ut eam adoret, quando communicare non valet, addit in hunc modum: multò minùs permittendum videtur, quòd infirmus osculetur Sacram Eucharistiam, quia id est contra usum totius Ecclesiæ latinæ, in qua numquam laici aliter eam contingunt, nisi lingua, & ore, dum eam sumunt: immò nec Sacerdos, nec Diaconus, nisi vestibus saceris, vel saltem stola ornati: quòd totum ad cultum, & reverentiam ejusdem Sacramenti tuendam videtur omninò retinendum, hoc præsertim tempore, quo recentiores hæretici cultum hujus Ven. Sacramenti de medio tollere nituntur.

An Sacerdos digitis laesus sit reputandus indignus pro communicandis Fidelibus?

28. **I**nquires quintò: An Sacerdos, qui ob aliquod superveniens impedimentum, e. g. vulnus, chyragram, vel quid simile, nequit ministrare Eucharistiam pollice, & indice (quos vocare consuevimus, digitos Canonicos) licitè distribuet alijs digitis Eucharistiam?

29. Respondeo: Licitè, ut contra Bonacinam, alioque sustinent Leander dispnt. 4. quest. 19. quem sequitur

Delgadillo de Euchar. cap. 4. dub. 12. Ratio est, quia tota Sacerdotis manus est consecrata.

30. Nec obstat primò consuetudo, quia non omnis consuetudo est obligans, præsertim hæc, quæ est fundata in eo, quòd ordinariè, & ex decencia fieri solet distributio Eucharistiz cum ijs digitis, qui sunt magis apti ad ministerium hoc expediendum.

31. Nec obstat secundò reverentia Eucharistiz debita, quia, quòzlo te, quænam irreverentia est, uti cum decenti dexteritate digitis alijs, jam, n. dixi, consecratis, ijsque illam distribuere?

32. Nec obstat tertio irregularitas, qua laborat ex sacris textibus Canonum is, qui Canonicis illis digitis caret, vel eosdem valde debiles habet, ut is contrectare nequeat sacram hostiam; non obstat, inquam, quia non nos loquimur de ejusmodi impedimento superveniente Sacerdoti, item de non celebrante, sed de purè distribvente Eucharistiam, supponendo semper, non adesse periculum, sacram particulam elabendi.

An Sacerdos excommunicatus licitè alijs ministret Eucharistiam?

33. **I**nquires sextò: quid de Sacerdote indigno ex eo, quòd sit excommunicatus?

Respondeo, & quidem non possum hanc quæstionem solvere clarè, nisi explicando universaliter, quandonam liceat, vel non liceat Sacerdoti excommunicati

communicato, se immiscere in administratione Sacramentorum.

34. Porro recolendum est, primum excommunicationis effectum esse, impedire excommunicatum, ne administret Sacramenta, sed certè diverso modo, quando excommunicatus est vitandus, & quando non vitandus; nam propterea semper ante oculos veranda est celebris illa divisio excommunicationis in vitandam, seu non toleratam, & in non vitandam, seu toleratam. Excommunicatio vitanda est, qua afficitur quis ex publica percussione Clerici, & qua afficitur is, qui nominatim pro excommunicato est publice denunciatus ab Ecclesia. Non vitanda est quæcunque alia excommunicatio præter duas dictas. His instrumentum redactis, quæ latè tractantur in materia de excommunicatione, prius de Sacerdote vitando, mox de non vitando, quantum pertinet ad nostrum institutum, disseramus.

Excommunicatus vitandus in administratione Eucharistie, aliorumque Sacramentorum.

35. **E**Xcommunicatus vitandus mortaliter peccat, si vel Eucharistiam aliis distribuatur, vel alia administret Sacramenta: excipe matrimonium, de quo n. 52. dicam:) ipsa tamen sic ministrata, si in cæteris substantialibus nihil deficiant, valida erunt, excepto Sacramento Pœnitentiæ, quod erit regulariter invalidum. Notentur singula verba.

36. Dicitur est primò (*mortaliter peccat*) est enim Ecclesie prohibitio in re gravissima; excusabit tamen aliquando necessitas, ut si alius e. gr. non adsit, qui morti proximum possit baptizare.

37. Quòd si baptizatus aliquis morti proximus absolutionem Sacramentalem ab alio legitime acceperit, licet aliqui cum Avila 2. p. cap. 6. disp. 3. dub. 3. aliisque negent, posse illi etiam, absente alio Sacerdote, porrigi pro Viatico Eucharistiam à Sacerdote excommunicato, quia tunc Eucharistia non est ad salutem necessaria; nihilominus alij cum Soto, & Suarez cit. ab eodem Avila ibidem æquè probabiliter, unde & omnino in praxi approbandi, concedunt; nam quamvis hoc Sacramentum in se susceptum non sit necessarium necessitate medij, & tunc, absente Sacerdote libero à censura, non sit necessarium necessitate præcepti; quia potest dici, præceptum de Viatico non obligare, nisi quando debito modo illud dari possit; tamen, quia sacratissimæ Eucharistie susceptio maxime est utilis contra tentationes illius articuli, & fortasse ex probabili opinione producat per accidens in infirmo primam gratiam; quia potuit propter aliquem occultum defectum in absolutione illam non acquisivisse, ideo in eo articulo, & in ea carentia alterius Sacerdotis semper judicandum erit, Ecclesiam excommunicato etiam vitando, Eucharistie porrectionem velle concedere.

38. Atque hæc ratio probat etiam absente alio Sacerdote, posse infirmo

Mm 3 con:

in b... ..

EVRI
in
præcepto
de
E III
o: b:

conferri ab excommunicato eodem Extremam Unctionem, id quod limitant aliqui, si Eucharistiam ejusmodi infirmus non receperit; nam si recepit, non apparet, ajunt, ratio, cur ab excommunicato possit Extrema Unctio ipsi conferri; mihi verò satis aperta ratio apparet, hanc limitationem rejiciendi; quia non est ita certum, produci per accidens primam gratiam ab Eucharistia, sicuti per unctionem Extremam, ut in *Tractatu de Sacramentis* dictum est.

39. Quando autem ejusmodi infirmus ad mortem recipere Sacramentalem absolutionem non potuit, tunc cerre, vel Eucharistiam, vel Extremam Unctionem esse ipsi conferendam propter dictam rationem, omnes concedunt.

40. Dictum est secundò, (*ipsa Sacramenta sunt valida*) nam validitas Sacramenti dependet ab institutione Christi Domini, quam tollere non potest Ecclesia; sed Sacramenta, positis debitis requisitis, hoc est, materiã, formã, & intentione Ministri, quamvis porrigantur ab excommunicato, etiam vitando, sunt secundum Christi institutionem; ergo, &c. Quare si Episcopus excommunicatus vitandus ordinet aliquem, vel Sacerdos excommunicatus, item vitandus, celebret Sacram, veros ille ordines confert; & verum hic sacrificium, veramque consecrationem dabit, si que cum valore ex opere operato, quia hæc à divina Christi Domini institutione solùm dependent.

41. Dictum est etiam (*excepto Sacramento Pœnitentiæ*;) ad validitatem enim hujus Sacramenti, ut diximus requiritur, ut Minister, seu Sacerdos polleat jurisdictione spiritali in pœnitentem, atque hanc, ut paulò post dicemus, totam tollit, vel suspendit Ecclesia ab excommunicato vitando; & quia etiam ad absolutionem venialium, ut item mortalium ritè aliàs absoluturum, requiritur hæc jurisdictione, idè etiam invalida erit collata ab excommunicato vitando; sed id intelligitur sententia Castropal. de Pœnit. p. 16. num. 33 qui tenet, etiam jurisdictionem ad venialia tradi ab Ecclesia; nam secus, diceret Vasquez, qui sustinet, hanc jurisdictionem ad venialia absolventia, & mortalia ritè aliàs absoluta, dari à Christo Domino in ipsa ordinatione Sacerdotij.

42. Dictum est quartò (*regulariter*) nam sunt duo casus, in quibus excommunicatus vitandus validè ministrabit Sacramentum Pœnitentiæ, ut colligitur ex Trident. *sess. 14. capit. 6.* Prior est, quando is absolvit constitutum in articulo mortis, saltè positò, quòd non ad sit alius Confessarius. Ratio est, quia (quidquid aliqui apud Azorium *lib. 8. cap. 11. quest. 12.* contradicant) in eo casu tam necessarib Mater Ecclesia censetur concedere omnem jurisdictionem cuicumque Sacerdoti, etiam excommunicato vitando. Qua ratione tamen tum in hoc, tum in sequenti casu debeat prædictus excommunicatus esse in statu gratiæ, ne peccet; vide supra n. 6.

Secundus est, quando adest titulus coloratus, & error communis juxta leg. Barbar. ff. de Officio Prætoris, ut si Sacerdos alibi, e. g. Neapoli vitandus, quia hic Panormi est incognita ejus excommunicatio, obtineret ab Archiepiscopo Panormitano licentiam audiendi confessiones, validè hic abolveret, si communiter ignoretur ejus excommunicatio, tunc enim præsumitur, Ecclesiam, ad evitandas perturbaciones in populi Fidelibus, necessariam jurisdictionem concedere; atque hic est casus certus, nam alios pertinentes ad hoc idem argumentum de errore populi sine titulo colorato explicatur pluribus in tract. de Sacram. Pœnit.

43. Quartus: Parochus vitandus validè assistit matrimonio contrahendo, quia hic non est actus jurisdictionis, ut certum est; at licitè ne assistit? Respondeo; illicitè mortaliter putat Pontius lib. 5. de matrim. cap. 17. num. 11. siquidem sic communicat cum Fidelibus in rebus sacris sine necessitate? nam licet matrimonium volentibus, sit necessarium habere Parochum assistentem; tamen huic necessitati facilè potest Parochus vitandus succurrere, delegando suum hoc assistendi munus alteri Sacerdoti, quam delegationem ab ipso Parocho excommunicato licitè fieri posse, docet loc. cit. idem Pontius, quia ipsa non est actus jurisdictionis.

44. Sanchez autem lib. 3. de matrimonio disp. 3. num. 21. putat, illicitè tantum venialiter assistere; quia cum hujusmodi communicatio, quamvis in sacris, sit ex officio proprio Parochi exhibenda, non apparet, unde tam gra-

viter peccet, si illud alteri nolit committere; velique per se suum munus exercere; est enim aliqua necessitas Parochialis suo officio in nihilo deesse. Atque hæc sententia multò magis veritatem præ se ferret, si teneas cum Coninch disp. 27. num. 25. & Laym. lib. 1. tract. 10. part. 2. num. 4. Parochum vitandum non posse validè communitari alteri hoc suum assistendi officium; tunc enim esset necessitas admodum clara, quia sine ipsius assistentia essent invalida matrimonia. Utraque ergo sententia probabilis est.

45. Ex dictis denique pro re nostra jam colligis, te peccare mortaliter, si à Sacerdote excommunicato vitando Sacramenta Evcharistie recipias, sicut ipsemet, administrando illa tibi, peccat, exceptis illis casibus, quos jam excepimus.

Excommunicatus non vitandus in administratione Evcharistie, aliorumque Sacramentorum.

46. **E**Xcommunicatus non vitandus validè administrat omnia Sacramenta, etiam Pœnitentiæ; sed peccabit mortaliter, si administrationi, vel porrectioni Evcharistie se ipse ingeret, non vero si à Fidelibus requisitus, iidem distribuat, quantum est ex vi excommunicationis, tam Sacramenta Pœnitentiæ, quam Evcharistie, &c.

47. Dicitur est primò (*validè omnia Sacramenta*) nam si validè administrat vitandus, quantò magis non vitandus? ut paulò ante diximus.

48. Di-

in bi...

EVREIM
in
de
E III
osb:

48. Dicitur est secundò (etiam *Pœnitentiæ*) nam hoc fuit inter cætera beneficium concessum à Concilio Constantiensi, ut Fideles non tenerentur vitare etiam in administratione Sacramentorum excommunicatos non vitandos, ergo illis exercitium jurisdictionis concessit; si enim non concessisset, cogeretur Fidelis in Sacramentis, pro quibus necessaria est jurisdictione, eos vitare: quare cum eam non abstulerit ab excommunicatis non vitandis, non est unde ex hoc capite Sacramentum Pœnitentiæ deficiat.

49. Dicitur est tertio: (*peccabis mortaliter, si se ipse ingeret*); Concilium enim Constantiense nullum favorem voluit ipsi excommunicato in hoc concedere, ut latè probatur in tract. de excommunicatione.

50. Dicitur est quartò: (*non verò, si à Fidelibus requisitus*) nam, ut latè ibidem dicitur, & fusè habet Sanchez lib. 7. de matrimon. disp. 9. num. 8. si peccaret excommunicatus, quando est requisitus, peccarent etiam requireres, propter cooperationem cum ipso; ut ergo constet favor Fidelium, necesse est affirmare Concilium indirectè favisse etiam excommunicatis, ne peccent in eo casu, in quo requiruntur.

51. Dicitur est quinto (*quantum est ex vi excommunicationis*) nam si ipse excommunicatus sit in statu peccati mortalis, sive quia non procurat excommunicationis absolutionem, sive quia adhuc laborat peccato contumaciæ, ob quod sit excommunicatus, sive ob aliud, etiam requisitus ab alio,

peccabit mortaliter; administrando, seu faciendo Sacramenta, non quidem ratione puræ ipsius excommunicationis, sed ratione peccati mortalis, sub quo indignè administrat; debuerat enim se ponere in gratia, & deinde administrare. Excipe porreptionem Eucharistiæ; ut latè supra diximus ex nostra sententia.

25. Verùm ecce insurgit timoræ conscientiæ Vir, & sic inquit: Si ego petam ab hoc excommunicato sic male disposito, ut mihi Sacramentum, e. g. absolutionem sacramentalem administraret, cooperabor cum ejus peccato, quod quamvis non committat; ut dictum est, contra excommunicationem, committet tamen contra reverentiam debitam Sacramentis; qua illicitè conficiuntur ab eo, qui caret statu gratiæ; qua ratione ergo cum hoc excommunicato, male disposito, me geram, ut Sacramentum ab ipso petens, non peccem?

53. Respondeo, & quidem certum est, te non peccare, si bona fide, nihil sciens, ad ejusmodi excommunicatum accedas; vel si probabiliter putes, ipsum, quia e. gr. novisti, se id procurasse absolutionem excommunicationis, esse nunc in statu gratiæ.

54. At verò si noscas, cum esse in statu peccati mortalis; distinguendum est. Vel enim tu alium non habes Confessarium e. g. & indiges opera excommunicati ad recipiendum Sacramentum tibi necessarium, vel habes; si prius, liber es à peccato, seu à peccaminosa cooperatione cum alterius peccato, quia tua necessitas te excusat. At si posterius, controversum est, an pec-

ces, primò ex sola vi excommunicatio-
nis, quia scilicet ab excommunicato pe-
nis Sacramentum, cum possis à non ex-
communicato. Secundò ex vi peccati
mortalis, quo est maculatus ejusmodi
Confessorius, dum ministrare intendit
Sacramentum, existens in statu peccati
mortalis, tuque illi cooperaris.

55. Et quidem te peccare mortali-
ter, etiam ex solâ vi excommunicatio-
nis, quamvis non vitandæ, putant ali-
qui cum Suarez *disp. 11. sect. 4. num. 11.*
& Laym. *lib. 1. tract. 5. part. 2. cap. 4.*
quæ indecens graviter est, ajunt, postu-
lare Sacramentum ab eo, qui præcisus
est ab Ecclesiâ, quando potes ab alio
non præciso. Te autem ex sola vi di-
ctæ excommunicationis non peccare,
putant alij cum Sanchez *lib. 2. de mar.*
disp. 9. num. 1. & Bonacina *disp. 2. de*
ven. quest. 2. part. 2. §. 3. num. 4. quia
Concilium Constan. permittit hanc re-
quisitionem ab excommunicato, non
vitando, & tunc quando scilicet is est
requisitus, non habet pro præciso ejus-
modi excommunicatum. Cùm igitur
Concilium non distinguat, quando ad-
est alius non excommunicatus, vel quan-
do abest, nec nos distinguere debemus.
Ultraque opinio probabilis est; sed
hæc posterior mihi probabilior appa-
ret propter dictam Concilij concessio-
nem.

56. At ex vi peccati mortalís, in
quo excommunicatus Sacramentum mi-
nistrat, certum est, te, absolute loquendo,
peccare contra charitatem, si potens il-
lud petere ab alio bene disposito, petis
ab hoc, quem seis ministraturum in
peccato; das enim illud scandalum,

Tambur. de Præcept. Eccles.

dum sine causa occasionem offers ejus-
novo peccato. Dico (absolute lo-
quendo) nam sic ex eo, quòd ipse in a-
liquo casu esset paratus ad ministran-
dum in peccato, excusari tu potes à pec-
cato cooperationis, ut alibi universali-
ter disputatum est.

57. Hic denique duo non sunt o-
mittenda. Quæres enim primò, an
Sacerdos excommunicatus vitandus, vel
etiam non vitandus, quando hic non est
requisitus, præter peccatum mort. in-
currat aliquam penam, si alteri Evcha-
ristiam distribuatur?

58. Respondeo, cum G ballinò
cap. 5. de irreg. quest. 7. art. 17. Sacer-
dotem excommunicatum vitandum, ut
item non vitandum, quando hic non
requisitur à Fidelibus, dispensantem
Evcharistiam ab alio præconsecratam,
fieri irregularem. Ratio est, quia illa
dispensatio convenit Sacerdoti ex officio,
& ratione ordinis; si quidem,
dum ex vi ordinis accipit potestatem ad
Christi Corpus verum conficiendum,
accipit quoque ad illud distribuendum.
Cùm ergo Sacerdos censura innodatus
evadat irregularis, si exerceat proprios
actus ordinis, ut latè dixi in *tractat. de*
excommunicatione, & irregularitate,
evadet etiam in hoc casu irregularis.

59. Quæres secundò, an excom-
municatus non solum quatenus recipit
Sacramentum matrimonij, peccet, ut
certum est, peccare; verum etiam pec-
cet, quatenus illud ministrat, seu con-
fert? Scimus enim, Ministros Sacramen-
ti matrimonij, non esse Parochos, vel
alios, ut supra inuebamus, sed ipsosmet,
qui matrimonium inter se contrahunt.

Nn.

60. Res.

in b...
BVRIN
in
de
E III
o. b.

60. Respondeo: Aliqui asserunt, etiam ut Ministros peccare, sed probabilius affirmat Sanchez *lib. 7. de matr. disp. 9. num. 4.* non peccare. Ratio potissima est, quia ad hoc, ut peccet excommunicatus ratione excommunicationis, ministrando Sacramentum, debet id facere ex officio, ad quod sit consecratus, ut dicitur *in tract. de Sacramento in gen.* id quod non est invenire in conjugibus; qui licet sint baptizati, & aliquo tandem modo per baptismum DEO consecrati, non sunt tamen consecrati peculiariter in ordine ad matrimonium conferendum.

CAPUT XVII.

Varia de Communione.

Quæ de communionem locum non sunt sortita in præcedentibus, vel à loco exciderunt; hic, nequid negligatur, erunt inferenda.

De communicante data opera cum pluribus particulis.

1. Inquires primò, An quando communicas, sit majus bonum spirituale plures consecratas particulas, vel majorem hostiam, aut largiorem vini consecrati quantitatem ob devotionem sumere? Secundò, an id communicanti liceat?

2. Respondeo: Ad primum dico, id non quidem per se, sed per accidens esse majus bonum spirituale. Explico: est sententia probabilis apud de Lugo

de Eucharist. disp. 12. à num. 46. & signatè notat Valquez *disp. 103. de Euchar. num. 33. & 34.* toto tempore, quo durant sacra species in stomacho, polleat Eucharistiam causare gratiæ augmentum, si tunc quis per actus devotionis alios, & alios ad illam se se disponat. Quoniam ergo sumens plures, majoresque particulas diutius Christum Dominum, quasi hospitem apud se retinet, diuturnius tempus habebit, in quo actus illos exercere possit, & consequenter majores gratiæ effectus consequetur; quod jam non est per se, id est, præcisè ratione Communionis, seu manducationis, sed ratione moræ, quam Christus facit apud nos, suppositis illis superadditis devotionis actibus.

3. Ad secundum dico: Quamvis hanc sententiam sic explicatam, ut probabilem concederemus, tamen hoc ex industria facere, etiam ob devotionis affectum, nequaquam licet: nam, ut ijdem Valquez, & de Lugo prudenter insinuant, id vetus usus Ecclesiæ vetat in re gravissima. Vetat item periculum, ne sensim introducatur superstitio, vel opinio de veritate hujus Sacramenti, ut eo major existimaretur ejus virtus, quo plures essent species panis, vel vini. Vetat denique sacra Inquisitione, quæ, propter ejusmodi periculum, contra id facientes diligenter inquit; nam propterea in Edicto Generali, solito promulgari à Sacra Inquisitione Hispanica, inter ceteros errores Sectæ Hæreticorum illuminatorum ponitur hic error, de quo loquimur, & jubentur Fideles denunciare eos, qui in illum